

Vplyv makroekonomického prostredia na financovanie štátneho podniku Lesy SR

LESY SR, štátny podnik

Postavenie štátneho podniku LESY SR

- ▶ Štátny podnik LESY SR je najvýznamnejší podnikateľský subjekt lesného hospodárstva SR s verejno-prospešnými, finančne nevyjadrenými funkciami (ekosystémové služby, vodo-zádržné funkcie, viazanie CO₂, správa majetku štátu). Podnik vznikol v. 1999 zlúčením šiestich bývalých regionálnych podnikov štátnych lesov. Aktívne začal pôsobiť od 01.01.2000. V čase zlúčenia obhospodaroval 1 040 565 ha lesných pozemkov. Na základe evidencie k 30.06. 2022 štátny podnik obhospodaruje 852 083 ha lesných pozemkov, čo je pokles o takmer 20% .
- ▶ Štátny podnik LESY SR financuje takmer všetky svoje aktivity prostredníctvom vlastnej podnikateľskej činnosti, z eurofondov a dotácii pochádza v priemere maximálne 5% finančných zdrojov úzko viazaných ku konkrétnym projektom alebo aktivitám. Preto v dnešnom referáte neriešime vzťah podniku a bankového sektora ale vzťah ukazovateľov podniku a vývoja makroprostredia, v ktorom LESY SR pôsobia (t.j. prostredie, ktoré nevieme manažérskou činnosťou priamo ovplyvniť).

Cieľ referátu

- ▶ - posúdiť koreláciu makroekonomických indikátorov na ekonomický vývoj kľúčových ekonomických ukazovateľov štátneho podniku LESY SR.

V tomto referáte sa venujeme najmä vplyvu inflácie na:

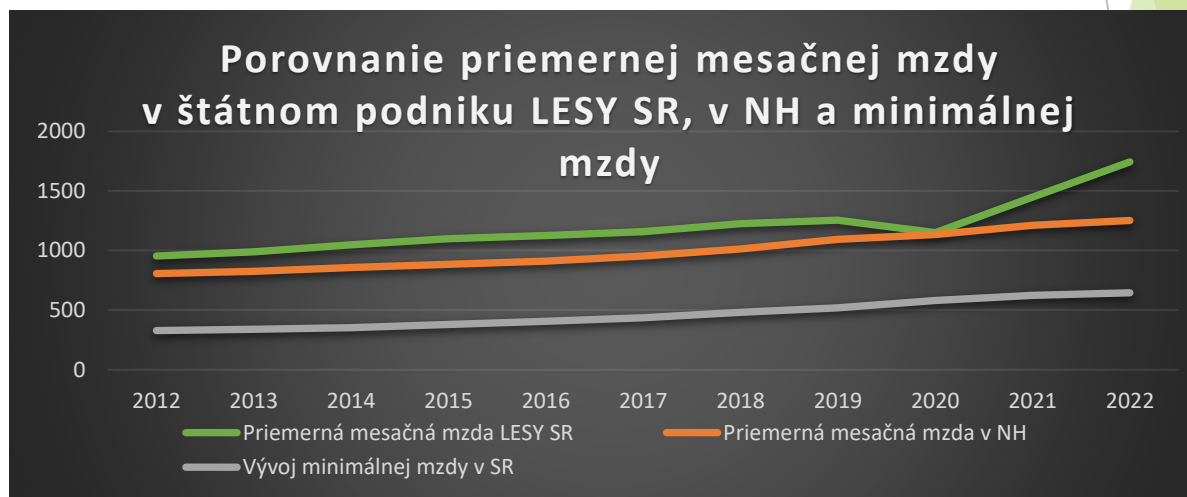
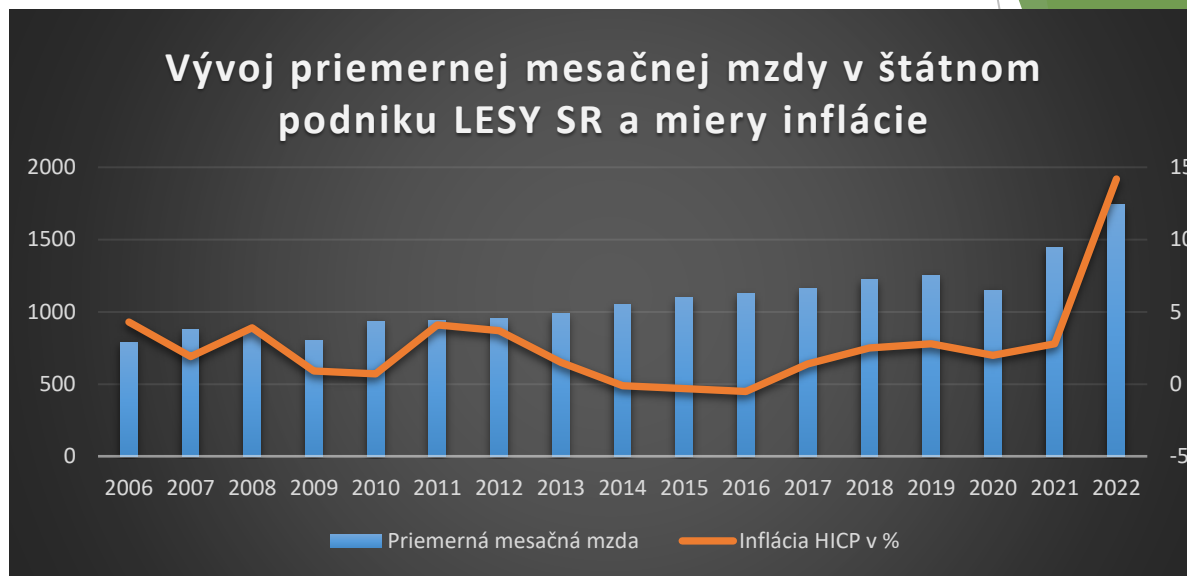
- ▶ - **vývoj priemernej mesačnej mzdy**
- ▶ - **vývoj priemerného speňaženia dreva**
- ▶ - **vývoj priemerných nákladov ťažbovej a pestovnej činnosti**

A posudzujeme vzťah:

- - **úrokovej miery ECB ako nástroja na udržanie cenovej stability a miery inflácie**
- - **miery evidovanej nezamestnanosti a vývoj priemernej mesačnej mzdy v štátnom podniku LESY SR**
- - **prevodu správy pozemkov LESY SR, š.p., na správy Národných parkov**

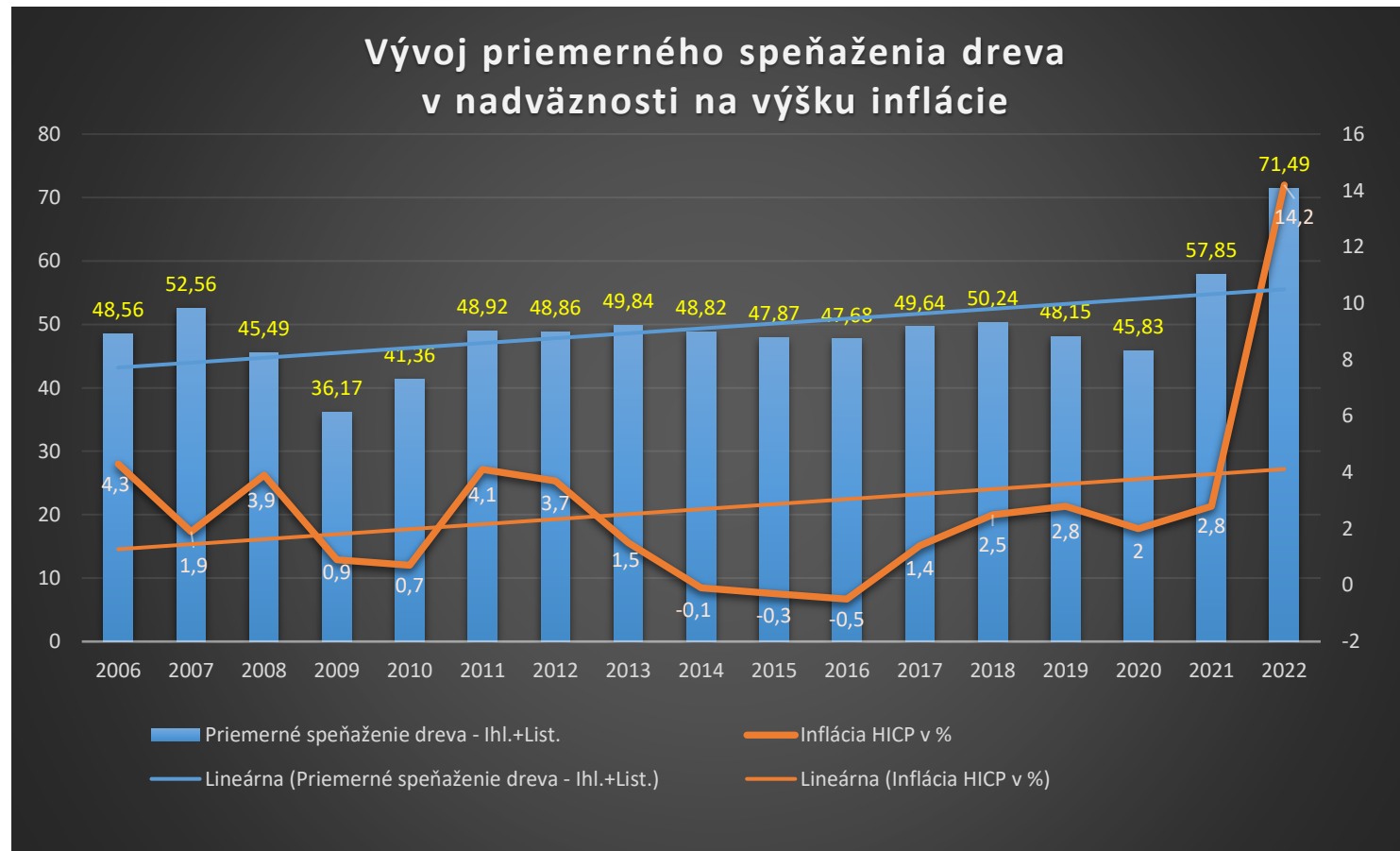
Vplyv inflácie na vývoj priemernej mesačnej mzdy

Vývoj priemernej mesačnej mzdy v podniku LESY SR oproti vývoju miery inflácie zobrazuje Graf. č. 1. Vývoj priemerných mesačných miezd za roky 2017 až 2022 kopíruje vývoj miery inflácie. Porovnanie priemernej mesačnej mzdy v štátnom podniku LESY SR a priemernej mesačnej mzdy v národnom hospodárstve ukazuje Graf. č. 2. Rast miezd v štátnom podniku LESY SR kopíroval rast miezd v národnom hospodárstve až do roku 2019. V roku 2020 sa priemerné mzdy podniku (1 150,00 €/mesiac) dotkli úrovne priemernej mzdy v NH (1 133,00 €/mesiac).

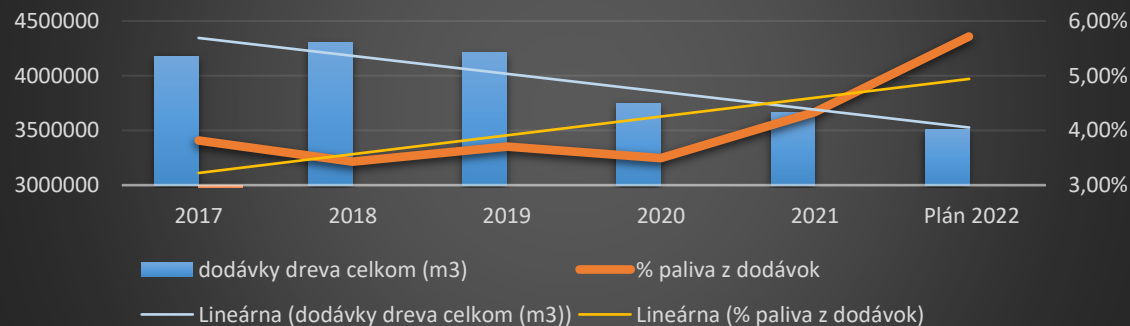
Vplyv inflácie na vývoj priemerného speňaženia dreva

- Vývoj priemerného speňaženia dreva je vyjadrený trendovou spojnicou, ktorá je skoro rovnobežná s trendovou spojnicou vývoja miery inflácie. Z uvedeného vyplýva úzka korelácia vývoja priemerného speňaženia dreva s mierou inflácie.

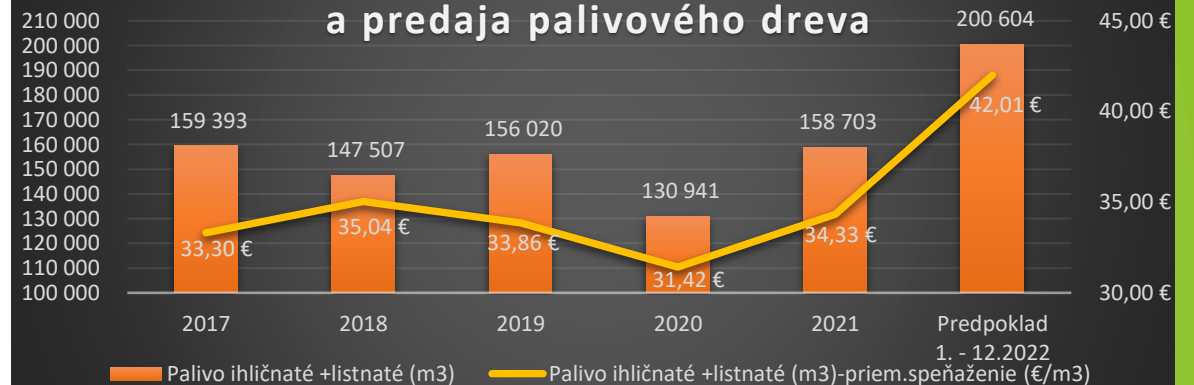

Dovoz dreva a výrobkov dreva z Ruska do EÚ predstavoval v roku 2020 13 mil. ton, čo je 33% podiel z celkového dovozu dreva do EÚ a cca 3% z celkovej produkcie EÚ (488,6 mil. m³). Jednou zo sankcií z apríla 2022 bol aj zákaz importu surového dreva a finálnych výrobkov z dreva z Ruska do EÚ, pričom už začiatkom januára 2022 Ruská federácia výrazne obmedzila vývoz surového dreva do EÚ (zavedenie vývozného cla 80% a realizácia exportu len cez jeden expedičný uzol). Uvedená sankcia nemá priamy vplyv na slovenských spracovateľov dreva (dovoz drevnej hmoty z Ruska do SR bol štatisticky nevýznamný). Výrazný dopad má zvyšovanie ceny dreva z dôvodu jeho nedostatku na európskom trhu v korelácii obmedzenia jeho dovozu a hroziacej, resp. v niektorých krajinách EÚ už prebiehajúcej energeticko-ekonomickej krízy. Podiel predaja palivového dreva z celkových dodávok má stúpajúcu tendenciu. Ku koncu roku 2022 očakávame jeho podiel z celkového objemu vo výške vyše 6%. Energetická kríza v EÚ, ktorej základy položilo intenzívne presadzovania Green dealu v EÚ a ktorého cenové dopady sa začali výraznejšie prejavovať už v roku 2021 (najmä z dôvodu vypínania bazálnych fosílnych zdrojov na výrobu EE - atómových a uhoľných elektrární vo Francúzsku a Nemecku do roku 2022) bola počas roku 2022 výrazne katalyzovaná postupne zavádzanými balíkmi sankcií EÚ voči Ruskej federácii z dôvodu prebiehajúcej vojenskej agresie Ruska voči Ukrajine. Táto kríza podnietila dopyt spotrebiteľov EÚ aj po dreve a produktoch z dreva na kúrenie. V snahe zmierniť rast nákladov na energie ako aj obavy z jej bazálneho nedostatku (najmä plynu) sa aj slovenské domácnosti snažia pred zásobiť drevom aj na viac sezón dopredu. Dopyt po dreve ako zdroji energie sa však zvýšil v celej Európe. Export sortimentov dreva zo Slovenska prevyšoval import o 290 tisíc m³ v roku 2020. Slovenskí exportéri brikiet, peliet či surových alebo zvyškových foriem palivového dreva v roku 2020 zlepšili svoje vývozné pozície, dovozcovia tohto sortimentu zaznamenali výpadok v objeme viac ako 50 tisíc ton čo tvorí cca 3% z celkového dovozu.

Podiel predaja palivového dreva k celkovým dodávkam dreva

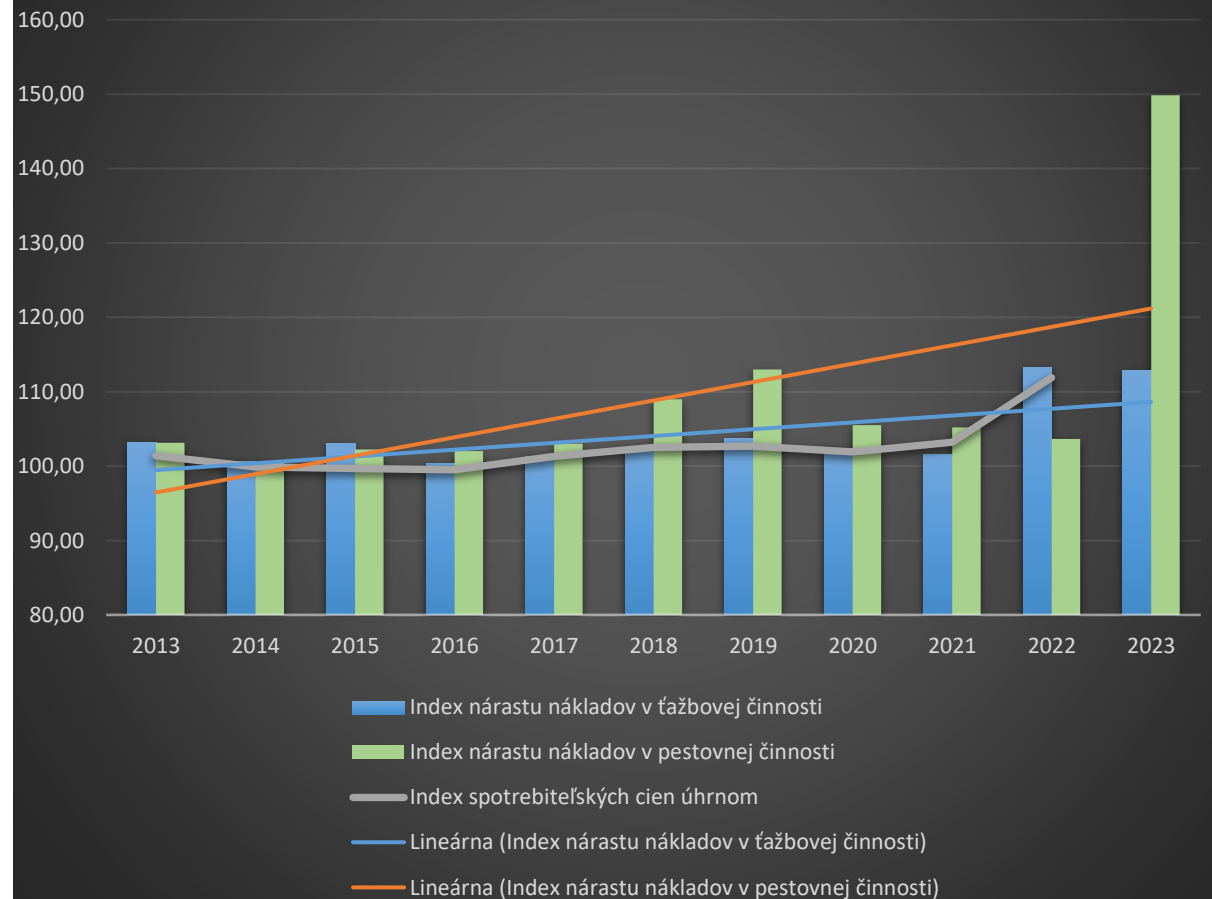
Vývoj priemerného speňaženia a predaja palivového dreva

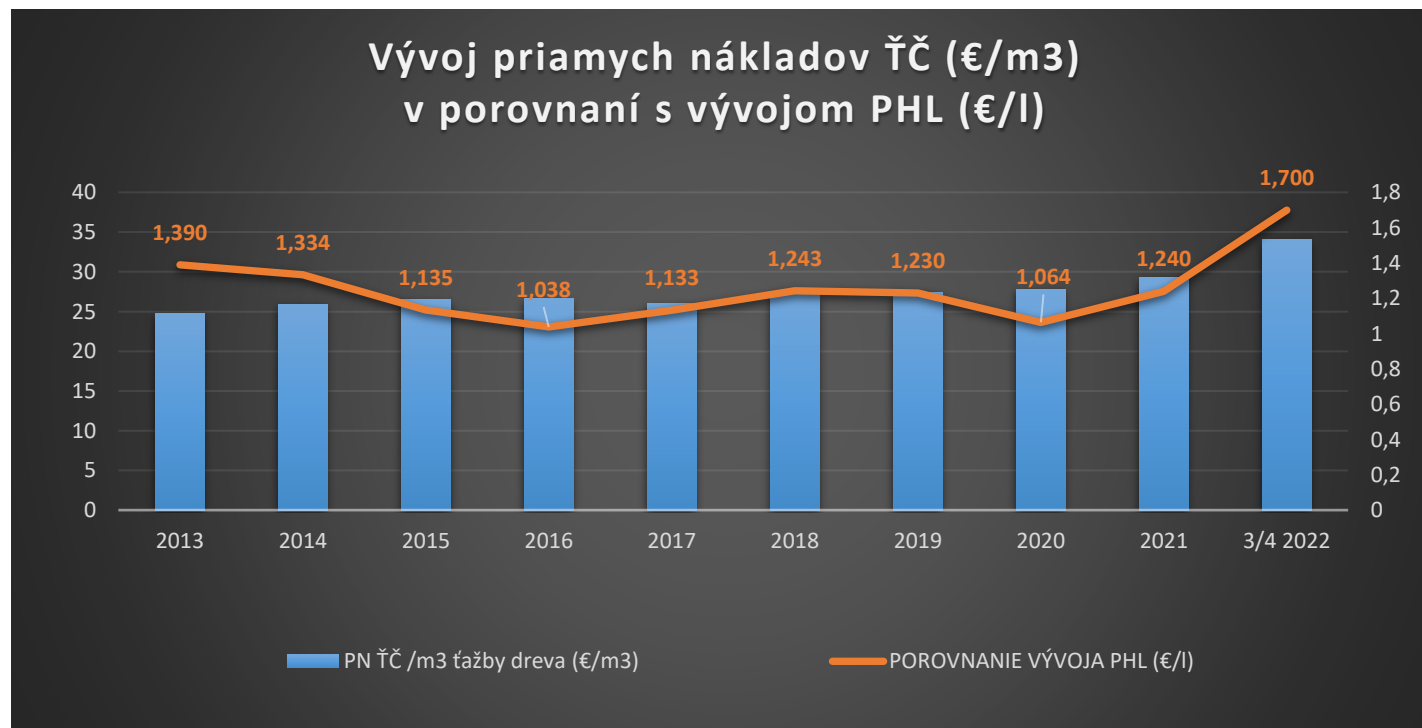
Vplyv inflácie na vývoj priemerných nákladov ťažbovej a pestovnej činnosti

Nárast priemerných nákladov v ťažbovej a pestovnej činnosti a indexu spotrebiteľských cien (inflácia) sa vyvíjal odlišne, z dôvodov prijatých strategických rozhodnutí v období rokov 2013 až 2022. Do roku 2017 nárast nákladov ovplyvňovali plánovacie ceny pri spracovaní kalkulácii nákladov, ktorých výška bolo stanovená na základe ekonomických možností podniku, t.j. pod mieru kalkulovaných oprávnených nákladov a primeraného zisku. Táto situácia viedla postupne k finančnému poddimenzovaniu sektora služieb lesného hospodárstva a v konečnom dôsledku k redukcii kapacity pracovného trhu v lesnom hospodárstve, čo vyústilo do situácie, keď je problém plniť všetky pracovné úlohy v lesnom hospodárstve. Od roku 2018 bol zavedený nový systém do verejného obstarávania služieb vo výrobných činnostiach na celú dobu platnosti rámcových dohôd (4 roky). V pestovnej činnosti boli po prvý krát v roku 2018 do VO poskytnuté plánovacie ceny s 15 % nárastom. Rozhodujúce parametre v medziročnom náraste nákladov v rokoch 2018 - 2022 boli v pestovateľskej činnosti nárast minimálnej mzdy a v ťažbovej činnosti to bol nárast tarifnej mzdy (5. TT podľa PKZ) a vývoj PHL.

Index nárastu nákladov výrobných činností v porovnaní s indexom spotrebiteľských cien

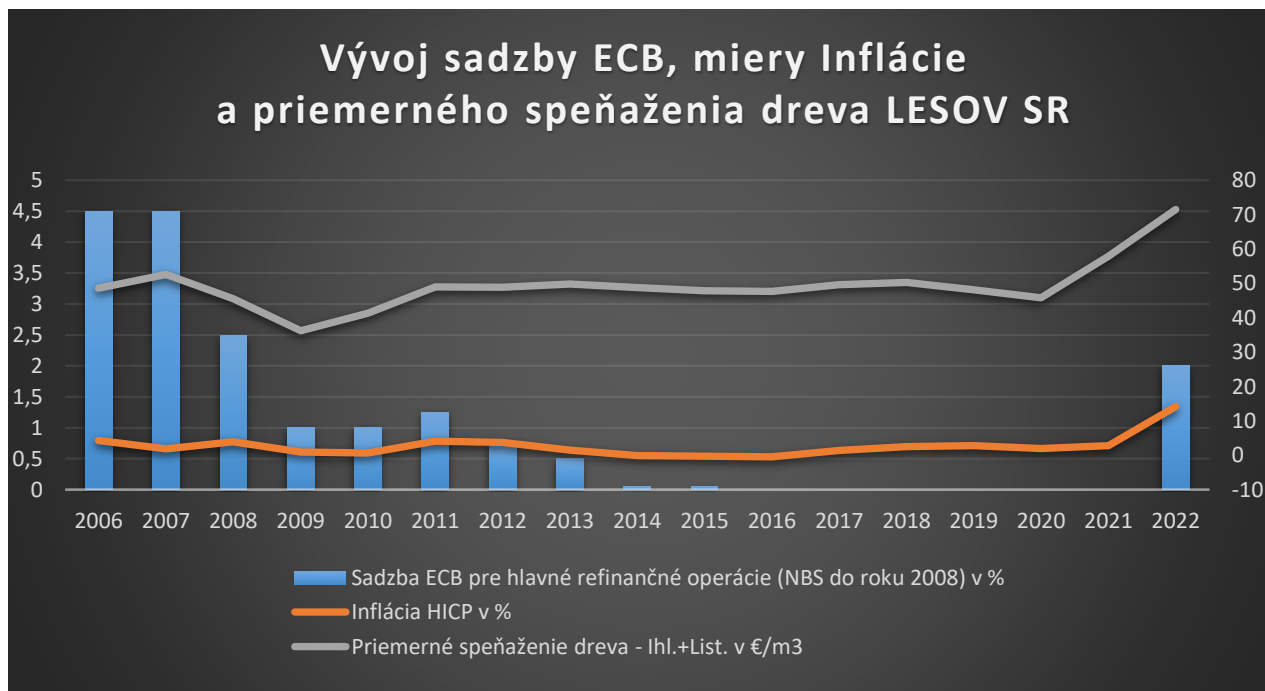

V roku 2022 je v ťažbovej činnosti výrazný nárast nákladov z dôvodu úpravy podmienok v RD pod vplyvom nepredvídateľných zmien cien súvisiacich tovarov, ktoré sú následkom mimoriadnych udalostí, hlavne situácia vyvolaná ochorením COVID-19 a situácia vyvolaná vojnovým konfliktom medzi Ruskou federáciou a Ukrajinou. Dodatkami k RD boli zmenené podmienky na úpravu cien z ročného intervalu na v štvrtročné intervaly a k 1.7.2022 došlo k jednorazovej úprave plánovacích cien formou zohľadnenia nepredvídateľného nárastu vstupných nákladov na strane dodávateľa služieb o 8,7% (7,52 % - 23,73 % v závislosti od technológie). Do súťaží na obdobie 2023-2026 ako aj interných cien (pri vlastných technológiách) ŤČ a PČ boli zakalkulované všetky oprávnené náklady a primeraný zisk (réžia) tak, aby došlo k zvráteniu zlej situácie pracovnej kapacity v sektore služieb lesného hospodárstva. Tiež plánujeme výrazné zintenzívnenie spolupráce LESY SR, š. p. a príslušných stredných škôl pripravujúcich budúcich pracovníkov lesného hospodárstva.

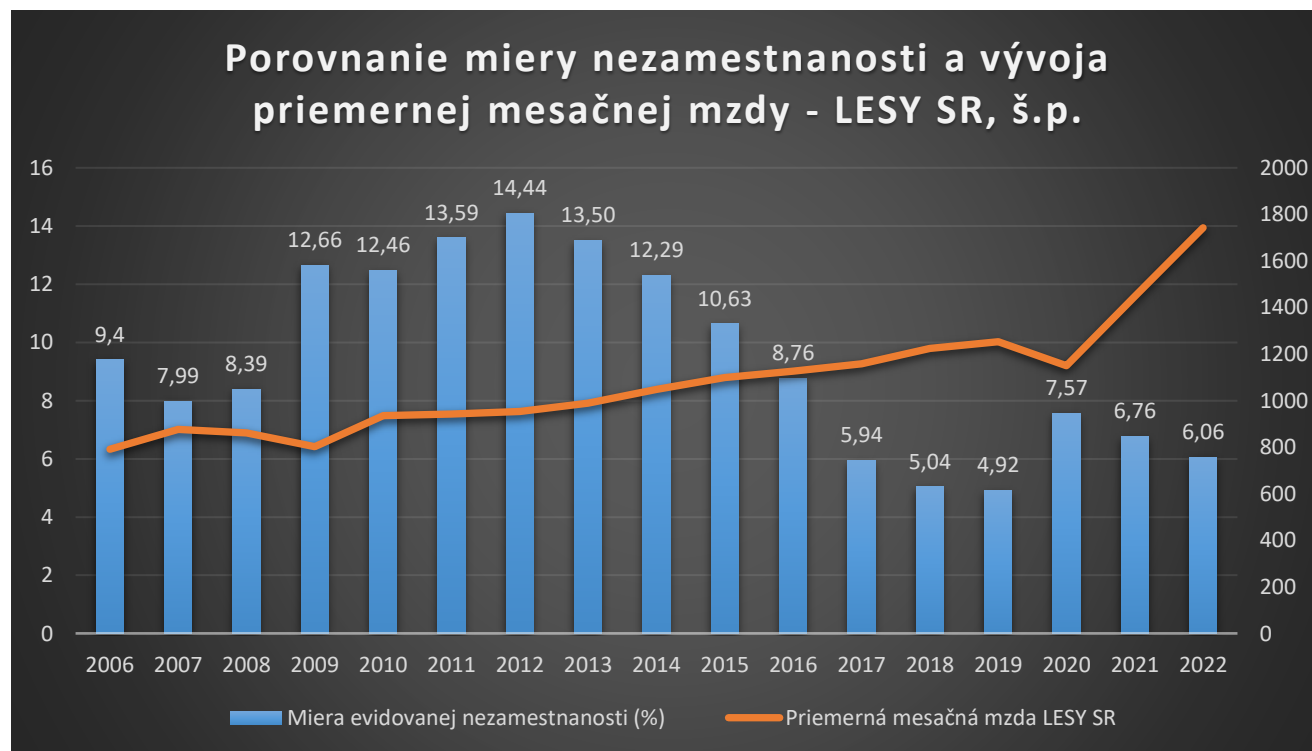
Úroková miera ECB ako nástroj na udržanie cenovej stability

- ▶ Úroková sadzba pre hlavné refinančné operácie sa považuje za základnú úrokovú sadzbu ECB podľa § 17 ods. 1 Zákona o zavedení meny euro v Slovenskej republike (Zákon č. 659/2007 Z. z. a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov SR).
- ▶ Vzťah úrokovej miery ECB pre hlavné refinančné operácie a miery inflácie v Slovenskej republike znázorňuje graf.

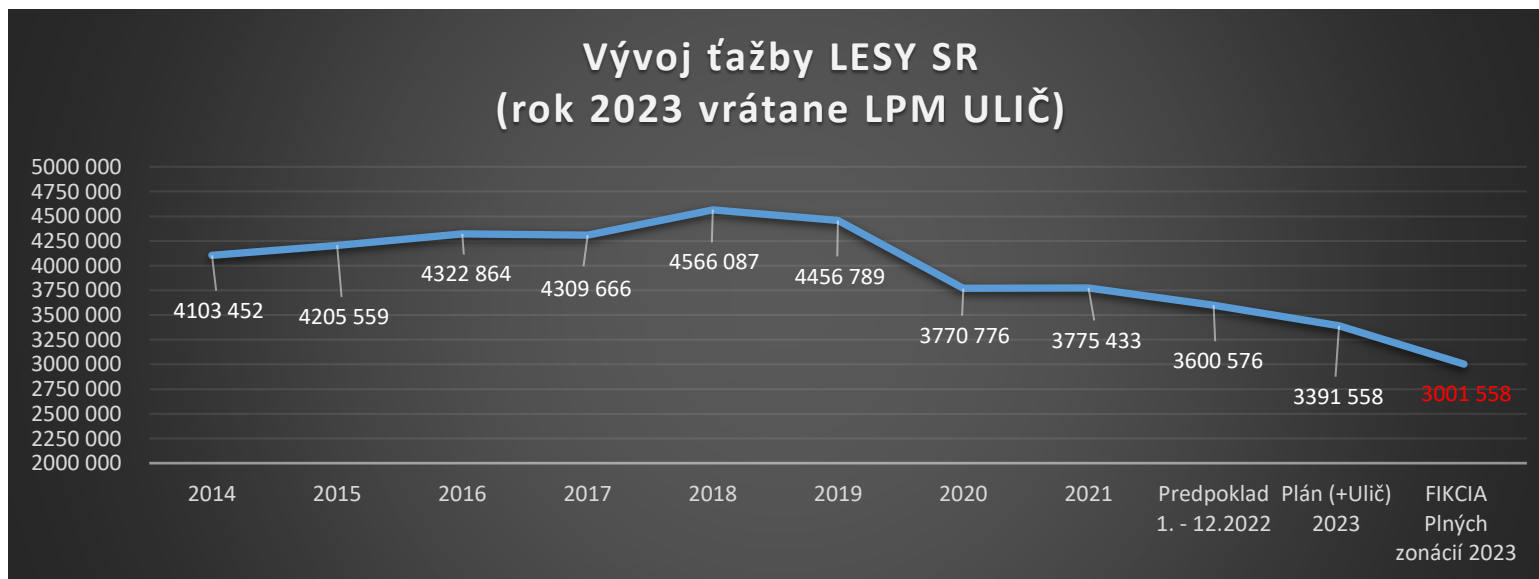
Nezamestnanosť

Miera evidovanej nezamestnanosti v Slovenskej republike v roku 2022 kontinuálne klesá už deviaty mesiac po sebe. Na konci septembra dosiahla hodnotu 6,06 %, čo bolo najmenej od začiatku pandémie v marci 2020. Nezamestnanosť sa približuje k úrovniam pred pandémie. V niektorých odvetviach a regiónoch už však teraz vidíme, že sa blížime k prirodzeným limitom a k ďalšiemu poklesu tam už zrejme nedôjde. Z grafu je korelácia vzťahu miery nezamestnanosti a priemernej mesačnej mzdy najviac viditeľná v rokoch 2017 až 2022. Priemerná mesačná mzda v tomto období v štátnom podniku LESY SR stúpa s klesajúcou nezamestnanosťou.

Dopady prevodu správy pozemkov LESY SR, š.p. na správy Národných parkov

LESY SR k 1.1.2022 obhospodaroval v NP cca 100 tis. ha štátnych porastov. Prevod správy k uvedeným pozemkom bude znamenať pre štátny podnik zníženie ťažbových možností o cca **400 tis. m³ ročne**. V roku 2022 je zaznamenaný pokles plánovanej ťažby na odovzdaných lesných pozemkoch v 4. a 5. stupni ochrany prírody o výmere 47 198 ha (údaj zo štatistiky k 30.06.2022) vo výške cca **57 tis. m³** (údaj k 31.10.2022). Očakávaný výpadok ťažby LESY SR, š.p. po dokončení všetkých avizovaných zonácií N.P. tak bude cca vo výške ďalších **350 tis. m³ / ročne**. Vzhľadom k zníženiu ťažbových možností z dôvodu plánovaného prevodu pozemkov v blízkej budúcnosti tak očakávame okrem výrazného výpadku dodávok dreva na jeho priemyselné spracovanie aj výpadok dodávok palivového dreva v objeme cca 24 tisíc m³ / rok, realizovaných LESY SR, š.p.

Záver

- Týmto referátom možno dokázať, že financovanie všetkých nákladových a investičných aktivít podniku vlastnými tržbami a produkciou je skutočne výrazne korelované s vývojom makroekonomických indikátorov a preto ich vývoju a trendom vývoja musí manažment podniku venovať patričnú pozornosť a zohľadňovať ich aj pri tvorbe krátkodobých a strednodobých hospodárskych plánov.

Ďakujem za pozornosť

